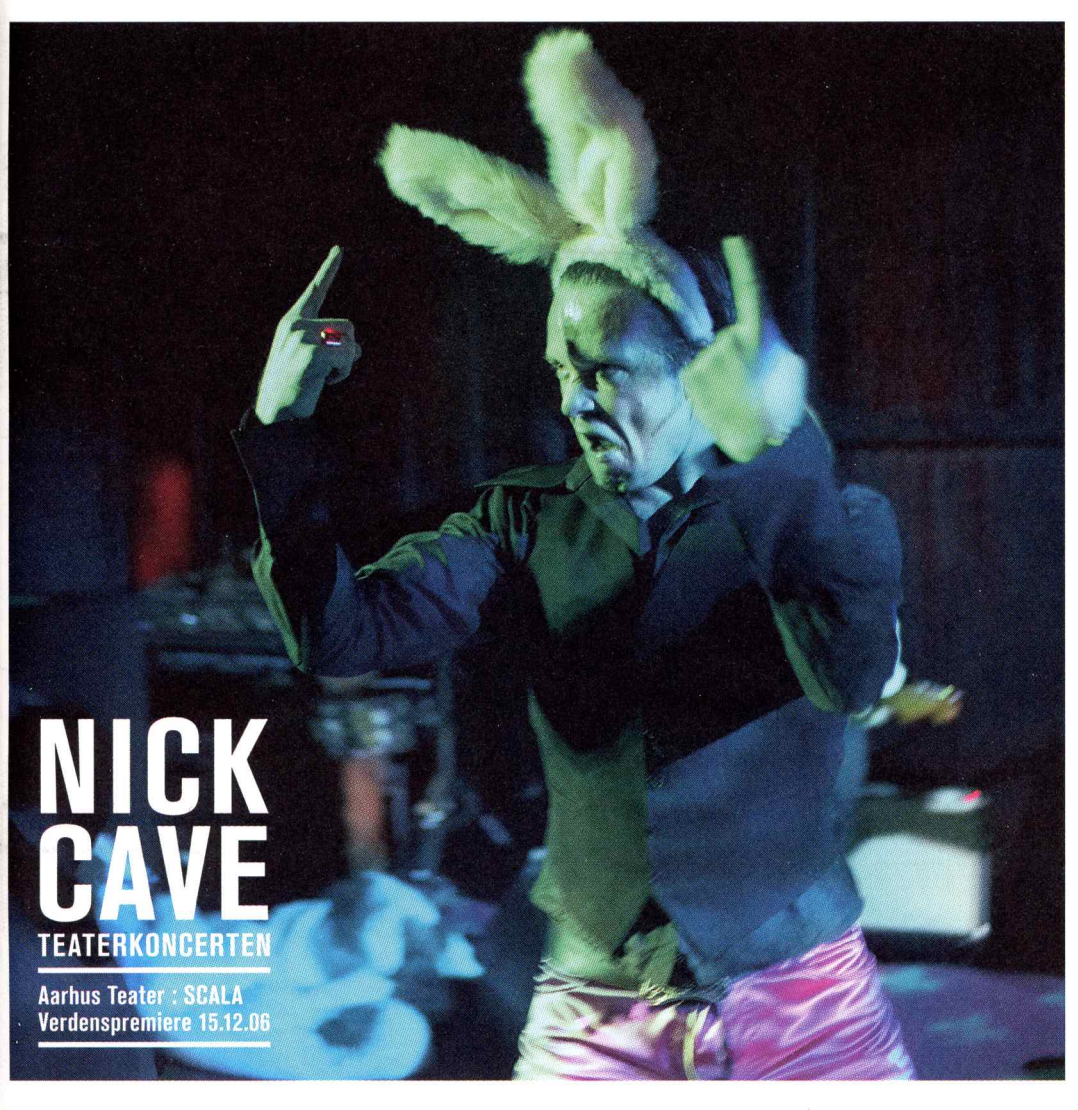

A photograph of Nick Cave performing on stage. He is wearing a dark, long-sleeved shirt and shiny, metallic-looking pants. He has a headband with large, upright, light-colored bunny ears. He is pointing his right index finger upwards and has a microphone in his mouth. The background is dark with some stage equipment visible.

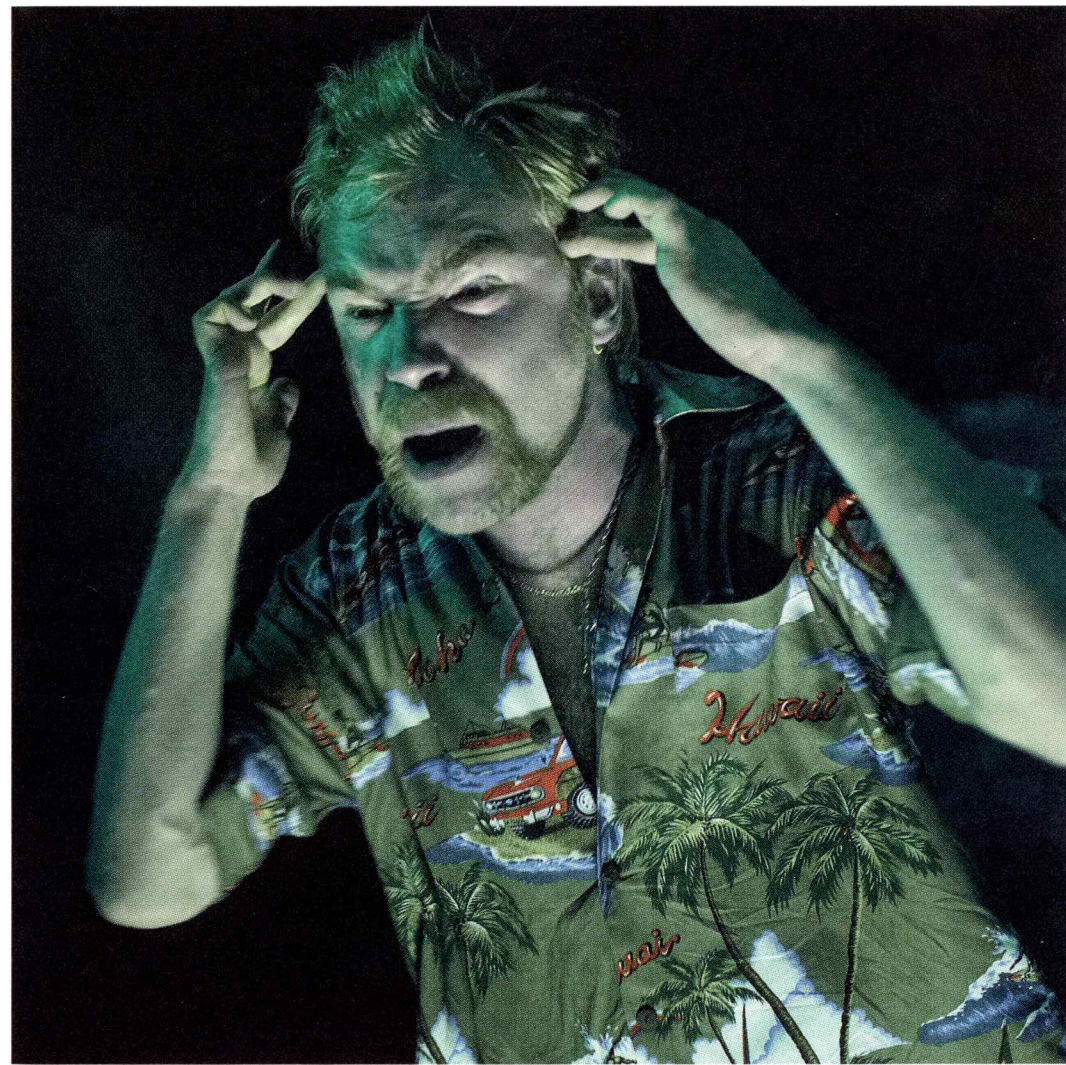
NICK CAVE

TEATERKONCERTEN

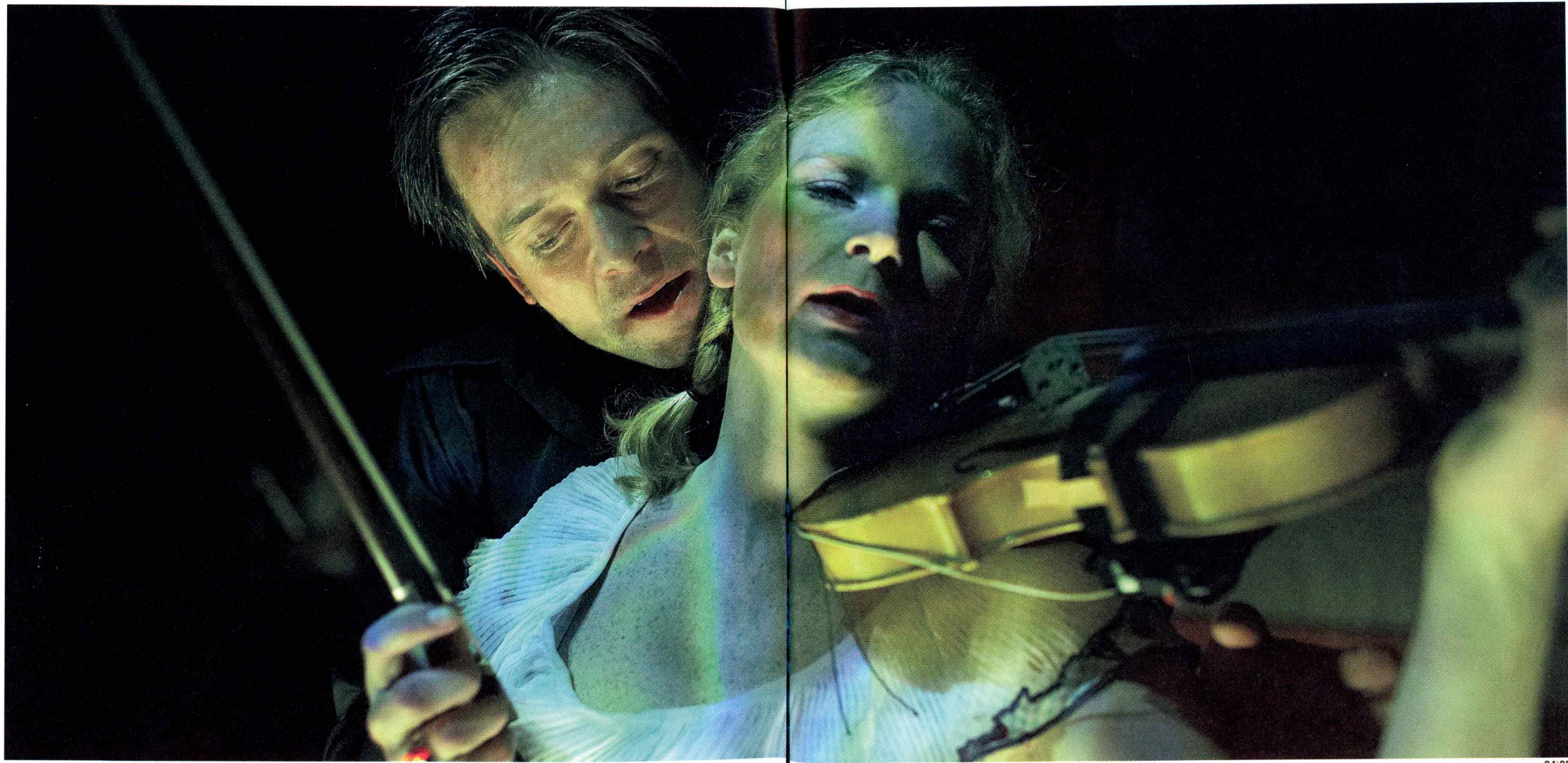
Aarhus Teater : SCALA
Verdenspremiere 15.12.06

JEG VED DU HAR HØRT ALT DET HER FØR
UNDSKYLD FOR TRE ÅRS KRIG FOR ÅBEN DØR
FOR EN SKYTTEGRAVSKAMP
HVOR INGEN VIL PLADSEN VIGE
OG UNDSKYLD FOR FORLEDEN NAT
JEG VED AT UNDSKYLD DET ER ALT FOR PLAT
OG UNDSKYLD FOR DE TING JEG IKKE TØR SIGE.

NICK CAVE: CASINO BAR, OVERSAT AF THOMAS BANG

KASPARTIN LÖNNBERG

NICK CAVE PÅ DANSK!

INTERVIEW

med instruktør **ROLF HEIM** og oversætter **THOMAS BANG**

Af Trine Holm Thomsen

Thomas, du tog oprindeligt initiativ til en Nick Cave-teaterkoncert, idet du foreslog projektet for Aarhus Teater for et par år siden. Hvad sporede dig ind på den idé?

THOMAS: Det begyndte egentligt med, at min kæreste, som også er skuespiller, arbejdede med et musikdramatisk projekt, hvor hun skulle synge et nummer, men det var svært at finde en moderne sang med et dramatisk potentiale. Efter at have tænkt lidt over hvem, der fortæller rigtig gode historier inden for musikken, var det oplagt at tage fat i Nick Cave. Problemet var bare at teksten skulle være på dansk. Jeg tilbød derfor at oversætte en sang, og det endte med at blive rigtig godt. Folk var glade, og projektet var en succes. Bagefter fik jeg en masse opfordringer fra forskellige instruktører, som syntes, det kunne være interessant at lave en hel forestilling med Nick Caves sange i dansk oversættelse. Så gik jeg videre med arbejdet, dvs. fandt flere sange og oversatte dem. Først var jeg lidt tvivlende, men det gik ret godt, så jeg fik blod på tanden, og nu sidder jeg her...

De forskellige stedsangivelser og navne er i oversættelserne ændret til danske forhold og navne. Hvilke tanker har I gjort jer i forhold til, at teksterne skal oversættes og ikke synges på originalsproget, engelsk?

THOMAS: Jeg har det personligt sådan at på trods af, at jeg er god til engelsk, så sidder jeg altid og læser teksterne, når jeg fx går i biografen og ser en film, der er teksten, selvom jeg godt kan forstå, hvad de siger. Det fjerner faktisk noget af ens fokus fra billederne og oplevelsen af

den måde, personerne spiller med hinanden på. Det er et filter, vi gerne vil have fjernet. Så publikum får mere direkte adgang til stoffet, fordi de kan koncentrere sig helt om det, vi laver på scenen, frem for at de skal sidde og bruge koncentration på at oversætte til dansk først.

ROLF: Det er også tit man ikke lytter ordentligt efter, når man hører en sang på engelsk, eller at man måske kun fanger omkvædet. Musikken i sig selv har en tendens til at forføre lytteren, så de glemmer at lytte til teksten. Med en dansk oversættelse, håber vi, at man vil lytte lidt mere til teksten og ikke primært fokusere på musikken.

Hvordan har det været at arbejde med oversættelserne i forhold til fx billedsproget, rytme og rim?

THOMAS: Nogle af teksterne har været rigtig svære. Der har også været nogle, hvor jeg var lige ved at opgive, men hvor Rolf har overtalt mig til at fortsætte alligevel. Det, der er meget svært ved at oversætte Nick Cave, er hans billedrige sprog. Det er nogle meget store, svulstige billeder, han bruger. Det kan være svært at finde nogle danske gloser, der lige passer på hans, så jeg har selv måtte digte og dermed udlæde min egen fortolkning af, hvad han har ment. Selvfølgelig med kæmpe respekt for originalmaterialet. Og jeg har prøvet at finde de danske billeder, der ligger tættest op af Nick Cave. Derudover er der selvfølgelig rim og rytme. Men det er nogle så stærke fortællinger, at vi besluttede os til, at vi nogle gange godt kunne se stort på rimene og derimod prioritere, at historien bliver fortalt. Og så skal det jo samtidig rent rytmisk gå op med musikken.

Nick Cave har en meget stor sangproduktion bag sig, ud fra hvilke principper har I udvalgt teksterne?

ROLF: Thomas kom med nogle sange, som han havde arbejdet med et stykke tid, og siden kom Søren Hansen på som kapelmester, og så diskuterede vi med ham – også rent musikalsk – hvilke sange, det kunne være interessant at have med. Derefter sporede vi os ind på en historie. Vi forsøgte også at finde nogle forskellige sange, så det hele ikke kun blev sort og dystert, og at få de forskellige tematikker med fra Nick Caves univers.

THOMAS: Jeg har primært valgt med hjertet. I begyndelsen tænkte jeg mest i temaer. Der er mange religiøse referencer, religiøse historier og tekster, så jeg overvejede, om man skulle bygge projektet op omkring det. Altså fortrinsvis gå efter sange med religiøse referencer. Men der var jo så mange andre interessante sange, og derfor endte jeg med at vælge de sange, jeg selv rigtig godt kunne lide og sange, jeg mente havde et stort dramatisk potentiale.

PÅ ÆN GANG ER JEG BÅDE KOLD OG VARM
TO FØLELSER DER FØLGER SAMME VEJ
EN KOP MED SKÅR, EN UDSLIDT MOPPE
JESU ANSIGT I MIN SUPPE
UHELDVANGER MAD FRA DEN VARME OVN
DEN SKINGRE PIBEN FRA FÆNGSLETS MADVOGN
DEN SØDE BUDDING MED FARVE SOM SNOT
ALT ER ENTEN GODT ELLER IKKE GODT
NICK CAVE: MADENS STOL, OVERSAT AF THOMAS BANG

Og Nick Caves sange har jo generelt et dramatisk potentiale og et klart narrativt forløb, hvilket vel også gør ham til en ganske særlig musiker og sangskriver?

ROLF: Forskellen på Nick Cave og så mange andre, der skriver sangtekster, er, at han reelt fortæller historier. Han er næsten litterær eller lyrisk i sin tilgang til sine tekster. I alle mulige andre pop- og rocksange skal det bare lyde godt, og så er det, der bliver sagt, ikke så vigtigt. Nick Cave er mere som Bob Dylan eller Leonard Cohen – altså de har en vigtig historie at fortælle. Sangene har en litterær værdi. Det er det, der gør Nick Cave så spændende at arbejde med – hans billeder er meget teatraliske. Det er enestående i hele pop/rockmiljøet – der er kun meget få, der skriver sådan.

THOMAS: Og så har han altid fat i de store historier. Han er fx meget inspireret af *Det gamle Testamente* og af *Salmerne*.

Arbejdet med rækkefølgen af tekster har foregået ud fra både dramaturgiske og musikalske overvejelser. Hvilke tanker gjorde I jer i den forbindelse?

ROLF: Det særlige ved det her projekt er, at Thomas har oversat teksterne, men han er også skuespiller i forestillingen. På et tidspunkt var vi nødt til at beslutte os for, hvor længe Thomas skulle være i oversætterrollen, og hvornår han skulle være skuespiller, så vi ikke fik blandet rollerne sammen. Det skete sådan, at der var et par møder med kapelmester Søren Hansen, Thomas og mig, hvor vi lavede en grovsortering af teksterne, og herefter besluttede vi os så for, at det fremover var Søren og mig, der arbejdede videre. Så forsøgte jeg rent dramaturgisk at komme frem til en dramatisk udvikling mellem sangene, og Søren tænkte så mere musikalsk. Det gav en interessant ping-pong-dialog, fordi det, jeg syntes var dramatisk interessant, ikke

nødvendigvis var godt musikalsk, for så havde man måske tre rocknumre lige efter hinanden og derefter tre ballader, og vi skulle jo prøve at finde en musikalsk balance, så vi ikke bevægede os for meget inden for den samme genre hele tiden. På den måde gav vi løbende hinanden nogle handikap, og det varede måske fem-seks uger fra, vi havde bestemt os for, hvilke sange, der skulle være med, til vi havde det første forløb. Det var lige inden prøvestart, og så ved en af de første prøver fandt vi det endelige forløb.

Rammen omkring forestillingen er et gammelt hotel. Hvordan opstod den idé?

ROLF: Ideen med en teaterkoncert er, at det ikke bare er en rockkoncert med Nick Caves sange, men også skal være teater. Dvs. det er drama, og vi skal vise forholdet mellem mennesker og deres historier. I det øjeblik vi har fem-seks karakterer på scenen, som har et forhold til hinanden, skal vi også have et sted, hvor de kan være. Musikerne er med på scenen, så de skal også indgå i den teatraliske leg. I udvælgelsesprocessen fandt vi sangen Gods Hotel (Guds hotel), der samtidig lød som et fedt åbningsnummer. Vores scenograf, Sisse Jørgensen, var med det samme med på hotel-ideen, der for hende var fyldt med spændende muligheder. Et hotel er et godt sted, fordi det både er konkret, men også er en slags metafor for et helle, et sted, hvor mennesker mødes, mennesker, som har mistet deres hjem, som er på vej, eller som flygter fra et andet sted – det er altså også et meget udefineret sted. Det er et sted, hvor alle kan få lov at komme, dvs. alle kan mødes, der er ikke nogen begrænsninger. Det handler sangen også om.

Nick Cave udkommer fortsat med nye sange, tekstmateriale og har sidst skrevet filmmanuskriptet til westernfilmen The Proposition – hvad, synes I, er med til at gøre Nick Cave aktuel og vedkommende?

ROLF: Han er et begavet menneske.

THOMAS: Ja, det er rigtigt. Han er et begavet menneske. Hans historier er eviggyldige, fordi temaerne er så store – de har altid interesseret mennesket. Hvor kommer vi fra? Hvem er vi? Hvorfor handler vi, som vi gør? Et af Nick Caves hovedprojekter er også, at han kæmper for rettigheden til at være "sad", altså ked af det. Man skal have lov til at dyrke melankolien. Der er ikke noget, der hedder det gode og det onde, men der er noget derimellem, som alle mennesker indeholder. Og dér fra udspringer hans historier. Og så laver han jo også bare noget interessant musik. Hele hans musikalske univers, stemningen er fuldstændig unik. Der er ikke nogen, der lyder som Nick Cave and The Bad Seeds. De har deres egen sound og deres helt eget univers.

JEG SYNES, DU ER EN FUCKIN' TABER, EN KRONISK MASTURBATOR
LORTEÆDER, MISBRUGER, DRENGEHORE, RYSTE - RYSTE
UNDER HVILKEN STEN ER DU KRAVLET FREM
HVILKEN KLOAK ER DU KRAVLET UD AF?
DIN JUDAS, BRUTUS, VITUS, SLAM

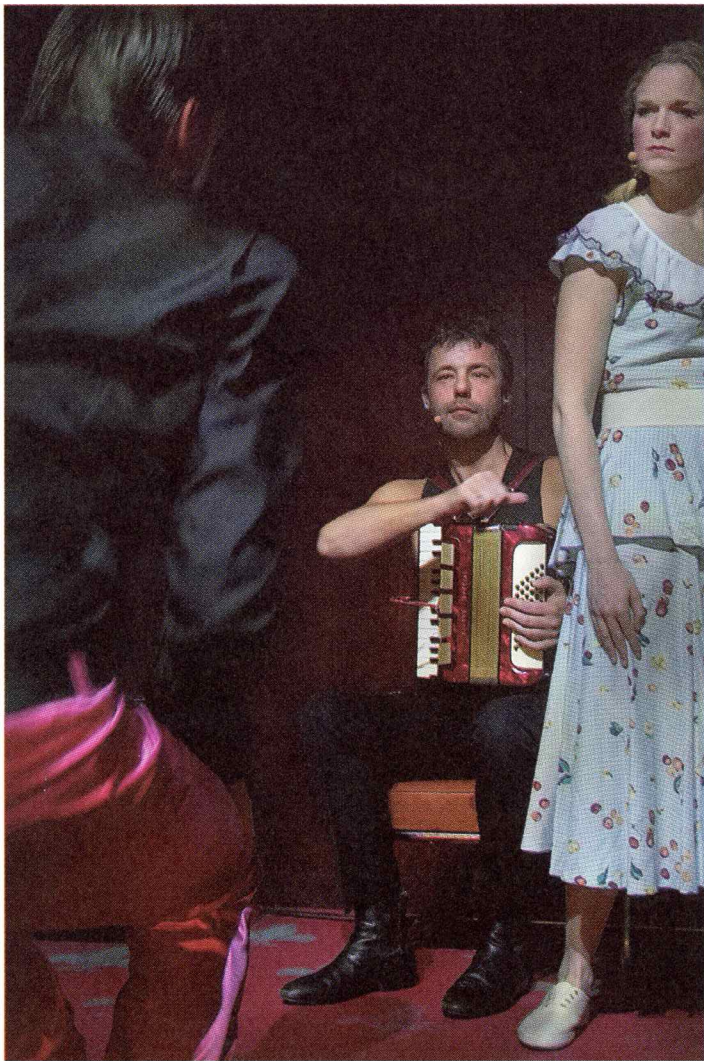
NICK CAVE: SLAM, OVERSAT AF THOMAS BANG

ROLF: Og så er han jo en kunstnerkliché per excellence. Altså, han har noget på hjerte, noget han SKAL af med. Det er som om, det er hans drivkraft. Det handler ikke om succes eller om at tjene en masse penge. Det kan man se i hans karriere, fordi han bliver ved med at forny sig og samtidig kredser han om de samme emner bare fra forskellige vinkler alt afhængig af, hvor han er i sit liv. Og der er kun få kunstnere, hvor man kan se, at de bliver ved med at arbejde med det emne, de virkelig brænder for. Og Nick Cave har også en forfærdelig fortid som junkie, hvor han var helt fra den og drak tre-fire flasker vodka om dagen og tog heroin oveni. Det kan man ikke holde til ret længe. Men han klarede det alligevel. Han skabte en positiv modverden til sin gamle fortid og var bevidst om sine dæmoner og kunne arbejde videre med dem i en ny form. Så han er en meget bevidst kunstner, som har arbejdet med den sorg. Det er selvfølgelig en kliché, men jeg tror, den passer på ham. Han siger selv, at den dag han mister den der smerte, så er han udtømt, så kan han ikke skrive mere.

THOMAS: Samtidig er han jo også ret morsom, det må man heller ikke glemme. Han har en sort humor. Han er bevidst om den, og han spiller på den.

ROLF: Han er mærkeligt åben om sit sorte univers. Han har fået en distance til det, han får næring ud af det. Han leger med det.

THOMAS: Ja, og han er i stand til at mikse det. Nogle af hans ballader får tårerne til at trille ned af kinderne på én, de er så smukke og så dybfølte, og så er der sange med så brutale historier, der samtidig er så sjove. Han kan ligesom både være inde i karaktererne, og han kan gå ud af karaktererne og være øjet udefra, og det giver en morsom stil. Han er en rigtig kunstner på den måde. Han kender sine virkemidler og kan lege med dem.

THOMAS BANG · SØREN GRAVERSEN · MARIE DALSGAARD

OLE WESTH-MADSEN · ANNE SOFIE BYDER

OLE WESTH-MADSEN · MARIE DALSGAARD · JEANETTE LINDBÆK LARSEN · KASPARTIN LØNNBERG · THOMAS BANG

OLE WESTH-MAUSEN · ANDERS BIRK · MARIE DALSGAARD · JEANETTE LINDBÆK LARSEN · THOMAS BANG

**OH HØJ OH HIV
HVLKET FORBANDET LIV.
JEG BLEV SKÅRET UD AF MOARS MAVE
MED EN HOBBYKNIV
SÅ DER LÅ MOR
OG FORBLØDTE PÅ AT BORD
MENS FAR FIK SUTTET PIK
AF DEN FULDE JORDEMOR**

NICK CAVE: OP SPRANG FANDEK, QVERSAT AF THOMAS BANG

NICK CAVE TEATERKONCERTEN

Tekst og musik
Nick Cave

Oversættelse
Thomas Bang

Iscenesættelse
Rolf Heim
Scenografi
Sisse Gerd Jørgensen

Musikalsk ledelse
og arrangementer
Niels Søren Hansen
Søren Graversen

Lysdesign
Jonas Kongsbach
Lyddesign
Andreas A. Carlsen

Medvirkende
Thomas Bang
Anne Sofie Byder
Jeanette Lindbæk Larsen
Kaspartin Lønnberg
Ole Westh-Madsen
Marie Dalsgaard*

3-års elev på Skuespillerskolen
v. Aarhus Teater

Orkester

Kapelmester
Søren Graversen
Keyboards, harmonika,
theremin & kor

Klaus Thrane
Trommer

Anders Birk
Guitar, lapsteel & kor

Tom Bilde
Bas, tuba, basun, banjo,
pedalsteel & kor

Produktionsteam
Forestillingsleder
Joe Otterstrøm
Scenekoordinator
Lars Fog
Scenen
Morten Lund
Sufflør
Hanne Wolff Clausen
Marketing
Morten Daugbjerg
Frisør
Britta Høxbro
Skuespillerrepræsentant
Jeanette Lindbæk Larsen
Malersal
Michael Odgaard
Skræddersal
Ingrid Brande
Smed/snedker
Lars Fog
Rekvisitor
Viggo Bay

Afvikling lyd
Andreas A. Carlsen
Jeppe Larris
Afvikling lys
Jesper Ahnfeldt
Jonas Kongsbach
Sangcoach
Erik Storm Lorentsen

Microport
Ken Jørgensen
Påklæder
Lars Ryegaard

Tak til
David McGinnis,
Mute Song LTD og
Bonnier Gazell Music AB

Verdenspremiere
Aarhus Teater Scala
15.12.06

Forestillingens varighed
ca. 1 time og 30 minutter
uden pause

Programredaktion
Trine Holm Thomsen,
Agnete Krogh

Foto fra afsluttende prøver
Jan Jul

Program layout
Jørn Moesgård as
Tryk
EJ Graphic A/S

Teaterchef
Madeleine Røn Juul

Teknisk Chef
Jens Ravn

Administrationschef
Ralf Rudolf
Marketingchef
Mikkel Braae-Andersen

Marketing
Agnete Krogh
Barbette B.C. Møller
Morten Daugbjerg
Mette Frandsen
Jan Jul
Anne Lykke

Dramaturg
Trine Holm Thomsen

Scenen
Koordinator
Lars Fog
Alex Sørensen
Bjarne Skram Jensen
Bjørn Ibsen
Jacob Rosenberg
Jan Holm Nielsen
Karin Grouleff Christensen
Kent Vestergaard
Lasse Askefrø
Morten Lund
Ole Gade Olsen

Smede & snedkerværksted
Svend Christensen
Lars Overgaard

Bent Sørensen
Erik Wisler
Jens Andersen

Malersal
Anne-Marie Kjær
Michael Odgaard Andersen
Ruth Grønborg
Søren Thiim Harder

Rekvisitafdelingen
Rekvisitor
Viggo Bay
Steen Jonassen
Bitte Marie Winther

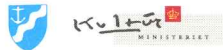
Skræddersal
Afdelingsleder
Jeannet Alting
Bente Bilde
Birita Haldansen Santana
Connie Møldrup
Gurli Radich Johansen
Henny Andersen
Ingrid Brande
Kirsten Thomsen
Rita Thomsen

Påklædere:
Anna Lea Olsson
Anne Marie Bøttcher
Lise Hauge
Laura Mors
Ulla Pors Brogaard
Mikka Nielsen
Lars Rygaard
Ken Jørgensen

Frisører
Afdelingsleder
Britta Høxbro
Bente Hytte Rasmussen
Ellen Margrethe Nielsen
Lis Zesach Kesje

Lyd
Tonemester
Kim Engelbrecht
Andreas Alsing Carlsen
Jeppe Larris

Lys
Koordinator
Peder Jacobsen
Jesper Ahnfeldt
Jesper Uglsoe
Jonas Kongsbach
Peder Flarup
Sune Munk Schou

Århus Amt og
Kulturministeriet
støtter
Aarhus Teater

Tak til
Martin
www.martin.dk
Kristian Dreier
[LITE]COM
www.litecom.dk

HOVEDSPONSORER

www.ceres.dk

www.jp.dk

www.danskebank.dk

Skandinavisk
Tobakskompagni
www.st.dk

EVENTSPONSORER

Nykredit
www.nykredit.dk

www.junkers.dk

www.lindpro.dk

Søren Jensen
Rådgivende Ingeniørfirma
www.sj.dk

WEBSPONSOR

www.aarhusteater.dk
udvikles i samarbejde med

NOVICELL

AARHUS TEATERS ERHVERVSKLUB

A/S Panda VVS
www.panda-vvs.dk

Chronografisk A/S
www.chronografisk.dk

DeLaCour Advokatfirma
www.delacour.dk

EJ Graphic A/S
Højvænget 5, 8330 Beder

Elna og Erik Mariagers
Fond

Jyske Bank
www.jyskebank.dk

Jørn Moesgård as
www.moesgaard-as.dk

Junckers Industries A/S
www.junckers.dk

KPMG
www.kpmg.dk

Malermester Erik
Dalsgaard A/S
www.erik-dalsgaard.dk

Mangaard Travel Group
www.mangaard-travel.dk

Martin Professional
www.martin.dk

MetroXpress
www.metroxpress

Nordea
www.nordea.dk

Nordic Rentals A/S
www.nordic.dk

Novicell ApS
www.novicell.dk

Post Danmark A/S
www.postdanmark.dk

Schouw & Co.
www.schouw.dk

Spar Nord Bank
www.sparnord.dk/aarhus

Sparbank Vest
www.sparbankvest.dk

Sparekassen Østjylland
www.sparostjyl.dk

Svend Andresen A/S
www.svendandresen.dk

Århus Lokalbank
www.aarhuslokalbank.dk

Århus Stiftstidende
www.stiften.dk

Århus Oliefabriks Fond
for Almene Formål

NICK CAVE

TEATERKONCERTEN

GUDS HOTEL – God's Hotel / B-Sides And Rarities (2005) **Alle**

Komponister & tekstforfattere: CAVE NICHOLAS EDWARD, KELLY PAUL MAURICE

Forlag: Warner/Chappell Music Scandinavia AB og Bonnier Music Publishing AB

FORBANDELSEN OVER TRE HØJE - The Curse of Millhaven / Murder Ballads (1996) **Marie Dalsgaard & kor**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

LOVERMAN – Loverman / Let Love In (1994) **Ole Westh-Madsen, Thomas Bang, Kaspartin Lønnberg & kor**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

FAR BLIVER HOS DIG, HENRIK – Papa Won't Leave You, Henry / Henry's Dream (1992) **Kaspartin Lønnberg & kor**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

AF DIN ÅBNE HÅND – Right Out Of Your Hand / Nocturama (2003) **Thomas Bang, Marie Dalsgaard**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

SLAM – Scum / Your Funeral ... My Trial (1986) **Anne Sofie Byder**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

CASINO BAR - Thirsty Dog / Let Love In (1994) **Jeanette Lindbæk Larsen & kor**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

GUD ER I VORT HUS – God Is In The House / No More Shall We Part (2001) **Alle**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD.

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

OP SPRANG FANDEN – Up Jumped The Devil / Tender Prey (1988) **Thomas Bang & kor**

Komponister & tekstforfattere: CAVE NICHOLAS EDWARD, HARVEY MICHAEL JOHN, WOLF ROLAND CHRISTIAN, BARGELD BLIXA, WYDLER THOMAS og KID CONGO POWERS.

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

DEN RØDE HØJRE HÅND – Red Right Hand / Let Love In (1994) **Ole Westh-Madsen**

Komponister & tekstforfattere: CAVE NICHOLAS EDWARD, HARVEY MICHAEL JOHN og WYDLER THOMAS.

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

BALLADEN OM KENNETH KARLSEN OG ANITA RAVN

– The Ballad Of Robert Moore And Betty Coltrane / B-Sides And Rarities (2005) **Alle**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD. Forlag: Bonnier Music Publishing AB

JEG LUKKEDE KÆRLIGHEDEN IND – I Let Love In / Let Love In (1994) **Jeanette Lindbæk Larsen & kor**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

FEMTEN FOD AF RENT HVID SNE – Fifteen Feet Of Pure White Snow / No More Shall We Part (2001)

Anne Sofie Byder & kor.

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

SONNY BRÆNDER - Sonny's Burning – Munity / The Bad Seed (1989) **Kaspartin Lønnberg, Thomas Bang**

Komponister & tekstforfattere: HARVEY MICHAEL JOHN, HOWARD ROWLAND STUART,

PEW TRACY FRANKLIN og CAVE NICHOLAS EDWARD Forlag: Bonnier Music Publishing AB

IND I MIN FAVN – Into My Arms / The Boatman's Call 1997 **Ole Westh-Madsen & kor**

Komponist & tekstforfatter: CAVE NICHOLAS EDWARD

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

NÅDENS STOL – The Mercy Seat / Tender Prey (1988) **Alle**

Komponister & tekstforfattere: CAVE NICHOLAS EDWARD og HARVEY MICHAEL JOHN

Forlag: Bonnier Music Publishing AB

DET VAR ET STORT, GABENDE HUL, DER KOM IND I MIT LIV SOM FØLGE AF DEN EKSPLOSION, DER SKETE. DA MIN FAR UVENTET DØDE, DA JEG VAR MITTEN. MÅDEN JEG LÆRTE AT FYLDE HULLET ELLER TOMHEDEN UD PÅ, VAR AT SKRIVE. DET HAVDE MIN FAR LÆRT MIG, SOM OM HAN HAVDE FORBEREDT MIG PÅ SIN DØD; JEG FORNEMMEDE, AT GENNEM ARBEJDET MED SPROGET SKREV JEG GUD IND I EKSISTENSEN. NICK CAVE

NICK CAVE MAN OR MYTH ?

Sangeren og lyrikeren Nick Cave står med sine sange som en af vor tids største sangskrivere. Med sin fascination af død, kærlighed og religion har han placeret sig som en af de førende kunstnere indenfor den blues-baserede postpunk.

Nick (Nicholas) Edward Cave er født 22. september 1957 i Warracknabeal, Australien. Moren er bibliotekar og faren underviste i engelsk og matematik. Nick Cave er opdraget i den anglikanske tro, og troen samt sorgen over farens død, da Nick Cave var nitten, har haft stor indflydelse på hans tekster. Nick Cave møder Mick Harvey på Caulfield Grammar School i Melbourne, og sammen starter de deres første band, The Boys Next Door. Samtidig med musikken brænder Cave for maleriet, og efter studentereksamen kommer han på kunsthøjskole. Hans malerier er ofte en blanding af religiøse og odiøse motiver, ligesom også hans senere tekster. —————>

Nick Cave og The Birthday Party

The Boys Next Door er inspireret af punken, som i 1976 når Australien, og de identificerer sig med grupper som Sex Pistols og Ramones og punkens nihilistiske slogan 'no future'. Nick Caves første udgivelse er *These Boots Are Made For Walking* i 1978, en single som efterfølges af albummet *Door Door* året efter. The Boys Next Door ændrer navn til The Birthday Party og flytter i 1980 til London for at satse på en musikalsk karriere. I London er punkens oprindelige vildskab erstattet af cool attitude, politisk korrekthed og key-boards. The Birthday Partys rå 'bonderøvsstil' går stik imod den nye 'plastic pop' og der opstår ofte direkte voldelige sammenstød under deres koncerter. Konfronteret med bonderøvs-klichéen begynder bandet ironisk at dyrke den som bassist Tracy Pew, der optræder i fuldt cowboy outfit. Interessen for litteratur og kunst kommer i høj grad til udtryk i bandets musik, og The Birthday Party bliver et af tidens vigtigste undergrundsbands.

Nick Cave og The Bad seeds

I 1983 flytter The Birthday Party kollektivt til Vest-Berlin, og bandet opløses. Nick Cave opholder sig en kort tid i Los Angeles, hvor han skriver manuskript til det, der senere bliver til fængselsdramaet *Ghosts ... Of The Civil Dead*. Tilbage i Berlin skriver Nick Cave, sammen med punkikonet Lydia Lunch, en række én-aktere, hvor et udvalg kan findes i tekstsamlingen *King Ink*. I 1984 er Cave tilbage på den musikalske scene med LP'en *From Her To Eternity*, udgivet under navnet Nick Cave and The Bad Seeds. Pladen henter inspiration fra traditionelle amerikanske musikformer, især blues-musikken. Første single fra *From Her To Eternity* er en coverversion af Elvis Presleys "In the Ghetto". At Nick Cave, der har oparbejdet sig et ry som selvdestruktiv sanger, springer ud som balladesanger kommer ganske givet bag på mange. Bandets første koncert bliver annonceret med den spektakulære og dybt selvironiske titel: *Nick Cave - Man or Myth?* Allerede året efter kommer endnu et album fra Nick Cave, *The Firstborn Is Dead*.

Op gennem 80'erne skriver Nick Cave romanen *And The Ass Saw The Angel* som udkommer i 1989 (*Da æselet så engelen*, Gyldendal 1991). På Caves næste album *Kicking Against The Pricks* fortolker han en lang række blues, folk, country, gospelsange samt popballader bl.a. Tim Roses "Hey Joe" og Velvet Undergrounds "All Tomorrows Parties". I november 1986 – kun tre måneder efter *Kicking Against The Pricks* – udkommer albummet *Your Funeral... My Trail*, som nok er Caves mest litterære plade, der primært består af mørke ballader.

Nick Cave and The Bad Seeds optræder i 1988 i Wim Wenders filmdigt over Berlin, *Himlen over Berlin*, med versioner af *The Carny* og *From Her To Eternity*. Dermed bliver gruppen, som bor i Berlin op gennem 80'erne, hyldet som en del af Berlins kultur. I 1989 får *Ghosts... Of The Civil Dead* filmpremiere. Cave har skrevet manuskript og soundtrack samt optræder i en rolle i filmen.

ONDSKAB KEDER MIG. DET SOM INTERESSERER MIG, ER
BEVÆGELSEN MELLEM GODT OG ONDT. DEN DER POLARISERING
MELLEM GODT OG ONDT, DET ER EN AMERIKANSK OPFINDELSE.
OG DET ER AMERIKANERNES MARERIDT LIGE NU. NICK CAVE

Mange af Caves hidtidige tekster handler om outsiders og udstødte, og kulminationen er sangen "The Mercy Seat", der er åbningsnummeret på *Tender Prey* fra 1988. *Tender Prey* bliver hos både publikum og kritikere Caves hidtil største succes. På afslutningsnummeret "New Morning" forsøger Cave sig med en egentlig salme, der peger frem imod senere plader som *The Boatman's Call* og *No More Shall We Part*.

En ny begyndelse

I slutningen af 80'erne forlader Nick Cave Berlin, og går efter mange års stofmisbrug i behandling. På en efterfølgende turné taber Cave sit hjerte til byen São Paulo - og til Viviane Carneiro, som han senere gifter sig med. I 1990 udgives *The Good Son*, hvor sangene kredser om tabt kærlighed og grundtonen er præget af sorg.

Cave går endnu en gang til filmen, hvor han i *Johnny Suede* spiller en parodi på hele rock'n'roll mytologien overfor en ung Brad Pitt. Han leverer sangen ("I'll Love You") *Till the End of the World* til endnu en Wim Wenders film *Until the End of the World*. I 1992 er Cave tilbage med endnu et album, *Henry's Dream*, der er en tilbagevenden til en mere rå og direkte lyd og sangskrivning.

Med *The Good Son* og *Henry's Dream* udvider Nick Cave fortsat sit repertoire med nye sider af sit talent, og hvor godt et liveband The Bad Seeds er, vidner *Live Seeds* fra 1993 om. I 1994 udgives *Let Love In*. En besættende rejse ind i kærlighedens mørkeste afkroge og regnet som et af 90'ernes bedste rockalbums. Cave viser nye højder af sit talent for at skrive indføjte ballader om tab og sorg på *Nobody's Baby* *Now* og *Ain't Gonna Rain Anymore*.

Nej til MTV-pris

"I have always been of the opinion that my music is unique and individual and exists beyond the realms inhabited by those who would reduce things to mere measuring. I am in competition with no-one. My relationship with my muse is a delicate one at the best times and I feel that it is my duty to protect her from influences that may offend her fragile nature". Dette er ordene Nick Cave skriver til MTV i 1996 for at takke nej til prisen som Best Male Artist.

At Nick Cave kommer i betragtning til prisen, skyldes albummet *Murder Ballads* (1996) og nummeret *Where the Wild Roses Grow* – en duet med popstjernen Kylie Minogue. Sangen bliver Nick Caves første mainstream-hit. På *Murder Ballads* fortæller hver enkelt sang om mord – enten fra morderens eller ofrets perspektiv. Allerede året efter kommer albummet *The Boatman's Call*, som bevæger sig væk fra myrderier, dommedagsprofetier og mytiske outlaws. Pladen består af 11 tyste og næsten akustiske sange om kærlighed, tro og tvivl.

Nick Cave, religiøsitet og kærligheden

At Cave kender sin bibel er der ingen tvivl om. Religiøsitet er for ham den energi, der muliggør kreativiteten. Han var tidligt inspireret af *Det gamle Testamente*, og han knytter ofte et religiøst element til sine sange. Nick Caves forhold til religionen har ændret sig gennem årene. Han har flyttet sig fra *Det gamle Testaments* hævngherrige og brutale Gud hen imod den tilgivende, kærlige Gud i *Det ny Testamente*.

Nick Cave er også kaldt "Sumpens Sinatra" på grund af sin mørke croonen fra de yderste afkroge. Han er set som en mørkets prædikant, og hans musik har altid haft en vis dyster klang, der endvidere fremhæves af den dybe og melankolske stemme. Kærligheden er et tilbagevendende tema i mange af hans sange, men der er ofte tale om en mørk, dyster og aldrig helt lykkelig kærlighed fuld af tvivl, vold, smerte og afsavn.

"De er mine melankolske, mørkøjede, voldelige børn; de sidder grumt alene, og de leger bestemt med de andre børn. For det meste er de afkommet af komplicerede graviditeter og svære smertefulde fødsler. De fleste af sangene har rødder i personlige erfaringer; undfanget af mangfoldige årsager. Men denne gruppe pinefulde kærlighedssange grunder alle i det samme: Rødningsbælter kastet ud i galakserne til en druknende mand!" Nick Cave om sine kærlighedssange

Nick Cave og myterne

Til trods for de mange myter om Cave, romantiserer han ikke mørket og dæmonien uden mål. Han dyrker ikke kun de ekstreme personligheder, afvigere og randeksistenser men forsøger i sin kunst at ramme både den grænseløse kærlighed og tilgivelse samt hadet, dæmonien og galskaben.

Der er sket en del siden Nick Caves første eksperimenter i Australien med punkmusikken. Nu tilbringer den snart 50-årige musiker ni timer på kontoret hver dag, inden han tager hjem til familien. Det er ved skrivebordet og foran pianoet på kontoret, at Nick Cave i dag skriver sin musik, der samtidig har fået en anden og blidere lyd. Han har på de tre albums udsendt efter 2000, *No More Shall We Part* (2001), *Nocturama* (2003) og dobbeltalbummet *Abattoir Blues/The Lyre Of Opheus* (2004), skabt variationer over den sang-

skrivning han gennem sin karriere har udviklet. Fra at være den evige og selvvalgte outsider, har han udviklet sig til, hvad man kan kalde en klassisk sangskriver med et imponerende og respekteret bagkatalog.

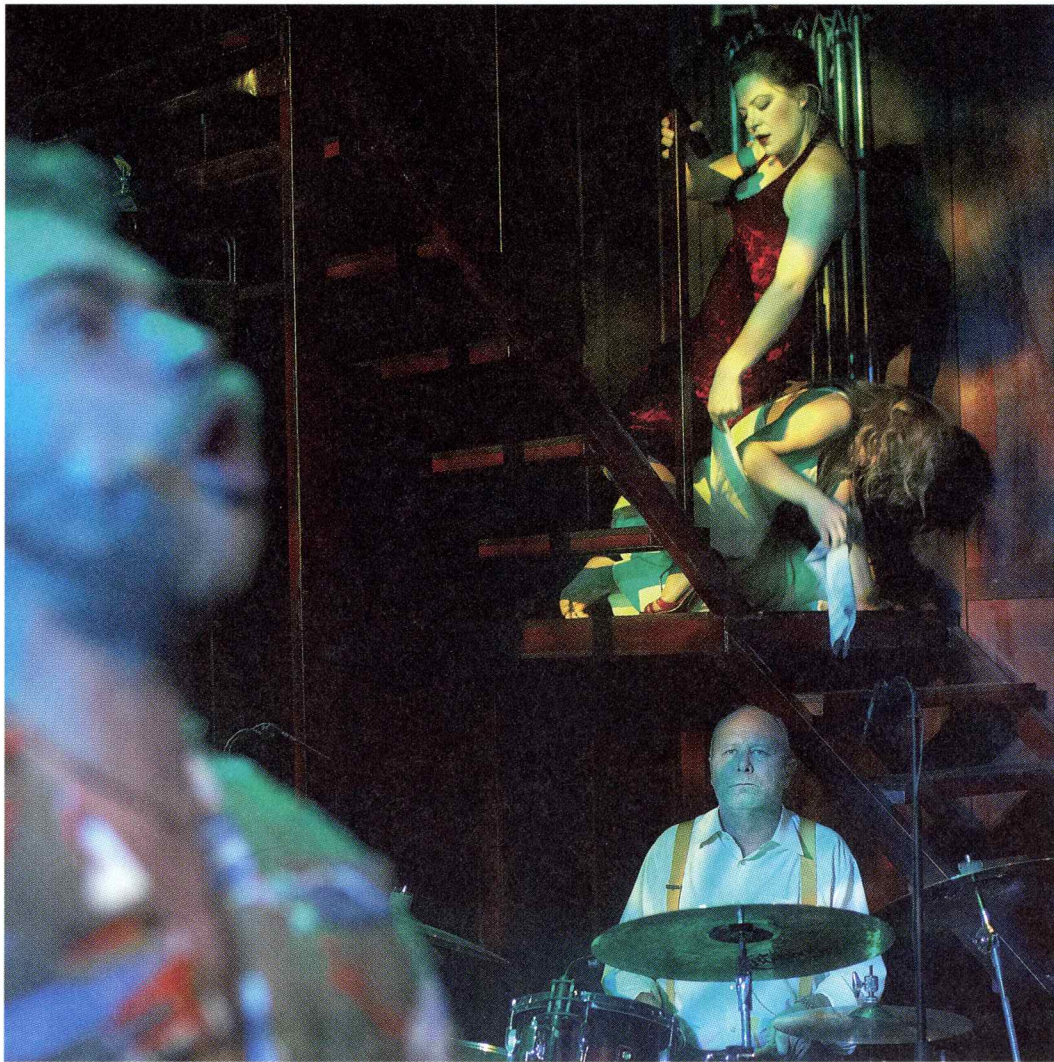
Nick Cave står med sine sange som en af vor tids største sangskrivere i samme klasse som forbillederne Leonard Cohen, Tom Waits, Bob Dylan, Johnny Cash og Van Morrison. Hans alsidighed kommer også til udtryk på det tredobbelte bokssæt *B-Sides & Rarities* (2005), som spænder over det meste af karrieren med The Bad Seeds.

Nick Caves seneste udspil er som manuskriptforfatter og komponist til den hårdtslående westernfilm *The Proposition* fra 2005, som i 2006 modtog Gucci-prisen for bedste manuskript ved filmfestivalen i Venedig. Det ventes, at Nick Cave udgiver en ny CD til foråret 2007. Det første singleudspil kommer efter al sandsynlighed i december måned. Nick Cave optrådte desuden solo i 2005 for det danske Kronprinspar i Operaen i forbindelse med indstiftelsen af Kronprinsparrets Kulturpris.

Kilde: Fønix Nr. 3 & 4. Tema om den teologiske Nick Cave og www.nick-cave.com

**HJÆLP MIG NOGEN!
KAN INGEN HØRE MIG SKRIGE
ALT ER BLEVET SÅ DUNKELT HER
JEG ER KOLD SOM ET LIG
TUNGE ISTAPPER HÆNGER
FRA MINE KNÆ
UNDER FEMTEN FOD AF REN HVID SNE.**

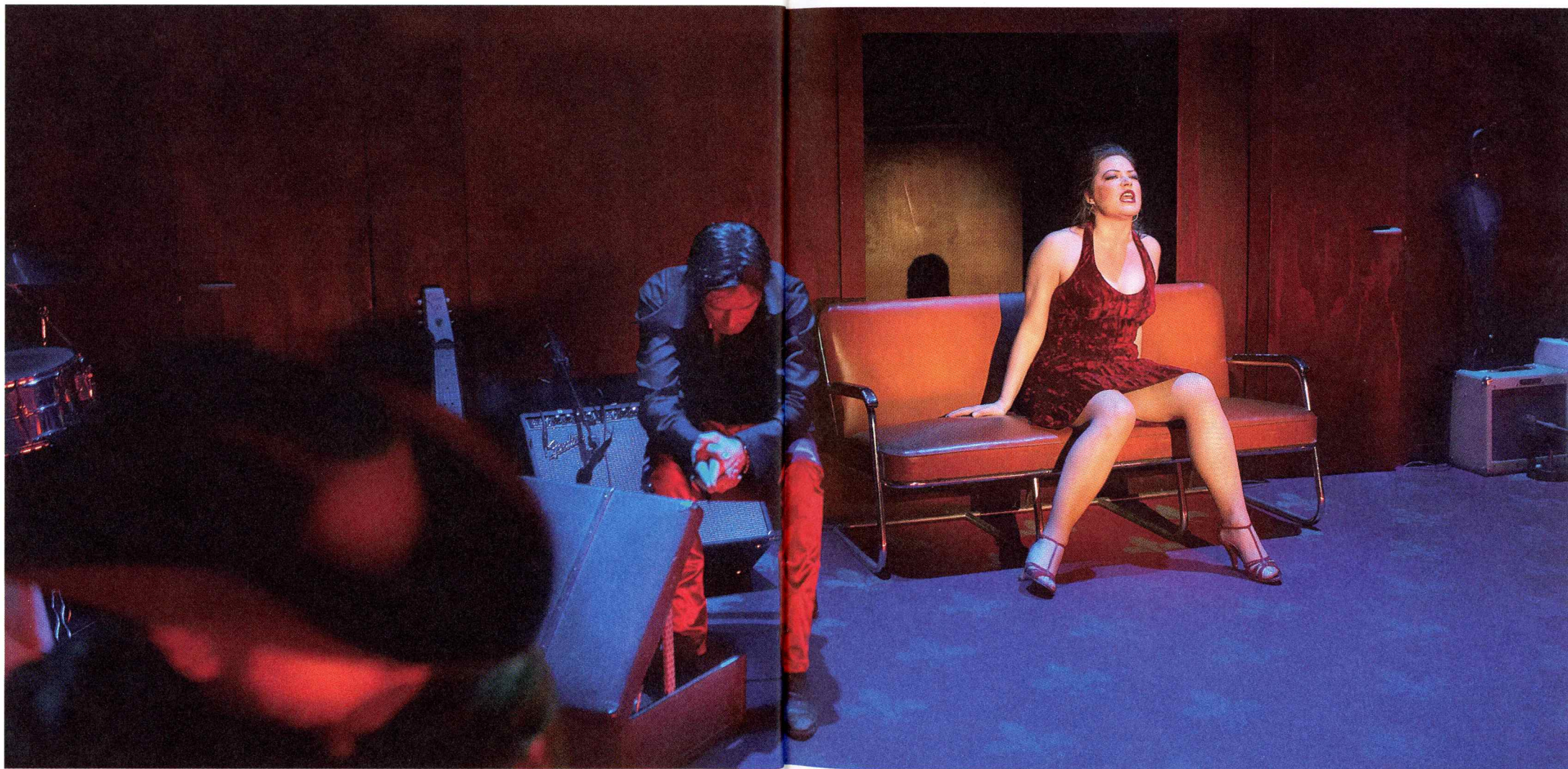
NICK CAVE:
FEMTEN FOD AF REN HVID SNE,
OVERSAT AF THOMAS BANG

KASPARTIN LÖNNBERG · JEANETTE LINDBÆK LARSEN · ANNE SOFIE BYDER · KLAUS THRANE

ANNE SOFIE BYDER · TOM BILDE

Jeg mener, at kærlighedssangen er en trist sang; den er selve sorgens larm. Vi mærker alle i os selv det, som portugiserne kalder 'saudade', der kan oversættes som en uforklarlig længsel; sjælens navnløse og gådefulde længsel, og det er den følelse, som lever i fantasiens og inspirationens riger og som er ynglepladsen for den sørgmodige sang, for kærlighedssangen. *Saudade* kan også forklares som en længsel efter at komme fra lyset ind i mørket; for at mærke en følelse, der ikke er af denne verden. Kærlighedssangen er Guds lys. Langt nede fra stiger det op gennem vores sår. (...)

Kærlighedssangen skal resignere med sorgens hvisken og med et ekko af smerte. Den forfatter, der nægter at undersøge hjertets mørke sider, vil aldrig kunne skrive overbevisende om underet, magien og glæden ved kærlighed. For retfærdighed og godhed kan man ikke stole på, hvis de ikke ånder af den samme luft som ondskaben. Her kommer man naturligt til at tænke på den evige metafor om Kristus ved siden af de to kriminelle. I skabelsen af kærlighedssangen – i dens melodi, i dens lyrik – skal man kunne fornemme en anerkendelse af og en medfølelse med lidelsen.

Nick Cave: *Kærlighedssangens hemmelige liv*, Fønix, Nr. 3 & 4 (december 2005, 29. årgang)

OLE WESTH-MAISEN · JEANETTE LINDBÆK LARSEN · TOM BILDE

**BØSSER FÅR LOV AT GÅ FRIT OMKRING
HALVNØGNE ELLER IFØRT SLET INGENTING
DER SIDDER LESBISKE I VORT FOLKETING
JA DEN SLAGS TING HØRER STORBYEN TIL**

NICK CAVE: GUD ER I VORT HUS, OVERSAT AF THOMAS BANG